

УДК 7.017.4: 725.2.012.8(045)

Гнатюк Л.Р.,
канд. арх., доцент,

Поліщук Я.І.,
Національний Авіаційний Університет, м.Київ, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ТА РОЛЬ КОЛЬОРУ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРІВ ОФІСНИХ ПРИМІЩЕНЬ

Анотація: У статті розкрита роль кольору в дизайні інтер'єру офісу. Розглядається вплив колірної гами на продуктивність працівника та творчість. Розкрито роль гармонічного поєднання кольорів в оформленні офісу та фірмового стилю. Розглянуто сприйняття кольору людиною та використання його у певних зонах офісних приміщень. Прослідковано як гармонія в інтер'єрі офісу сприяє високій художній виразності.

Ключові слова: колір, колірна гама інтер'єру, колорит, стиль, гармонія.

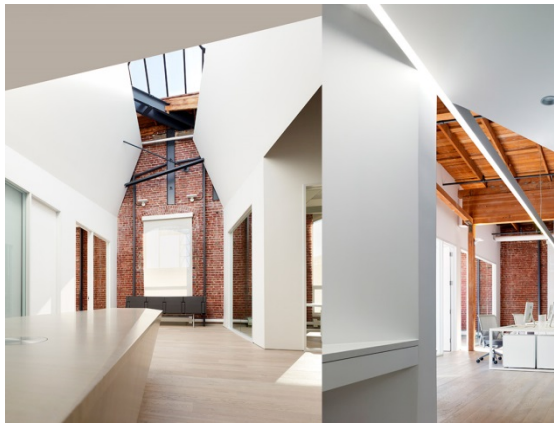
Постановка проблеми. Особливу увагу завжди приділялась колористиці меблів та обладнання інтер'єру, що призвело до існуючого сьогодні різноманіття типів і видів оздоблення поверхонь, а сучасні досягнення у виробництві барвників створюють практично необмежений вибір кольорів та відтінків оздоблювальних матеріалів. Проблема використання кольору — одна із найбільш складних та багатогранних в дизайні. Різні аспекти цієї проблеми вимагають для свого рішення спільних зусиль дизайнерів та представників точних і природничих наук. Роль кольору є важливою складовою в створенні дизайну інтер'єру офісу. Колір є найбільш ефективним інструментом архітектурного дизайну. Сприйняття кольору є важливою емоційно-психологічною складовою частини життя кожного. Гама кольорів, яка оточує людину, впливає на працездатність, манеру поведінки та на здоров'я. Колір допомагає виявити функціональну і семантичну значимість простору приміщення. Людина сприймає колір за допомогою зору, але також підсвідомо відчуває його через шкіру, м'язи і навіть кістки. Тому особливо важливим є визначення впливу кольору та обґрунтування колористичної гами в офісних приміщеннях, де люди проводять третину свого життя.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Праця Е.С. Пономарева, а

саме «Цвет в интерьере» (Колір в інтер'єрі) [8]. М.О. Сурина «Цвет и символ в искусстве, дизайне и архитектуре» (Колір і символ в мистецтві, дизайні та архітектурі) [3]. Б.А. Базыма «Цвет и психика» (Колір та психіка) [6]. И. Иттен «Искусство цвета» (Мистецтво кольору) [1]. Л.Н. Миронова, «Цвет в изобразительном искусстве» (Колір в образотворчому мистецтві) [2]. Ю.В. Назаров «Из истории светового дизайна» (Із історії світового дизайну) [4]. Аналіз наукових праць дає можливість розглянути та визначити головні чинники впливу кольору на психологію людини, її працездатність та творчість. Але у цих працях не розглядалось використання кольору в дизайні та оформленні офісу.

Формулювання цілей статті: визначити роль кольору в дизайні інтер'єру офісу та його вплив на працівників, психологічне сприйняття.

Основна частина. Характер офісу, його дизайн та колірна гама можуть впливати на продуктивність праці, творчість і працездатність. Сприйняття барв і уподобання часто справа індивідуальна, якщо мова йде про загальні правила і вплив кольору на нашу психіку, люди реагують схожим чином. Вплив кольорів сягає набагато глибше, ніж у свідомість, він бере свої витoki з первинних інстинктів, а ті у свою чергу ґрунтуються на людській природі. Відповідно підібрана колірна гама офісу може сприятливо впливати на продуктивність праці, і навпаки, невдале поєднання кольорів у приміщенні офісу викликає роздратування, втому і сонливість. Психотехнічні дослідження А.Б. Базимової [6] довели, що кольорове оформлення офісних приміщень має базуватися на теплих, світлих тонах з незначною насиченістю кольору. Таке оточення впливає на працівника активізуюче, створює відчуття тепла і чистоти та робить приміщення більш затишним. Краще коли стелі в офісі є світлими, а поверхні письмових столів краще всього у спокійних кольорах. В офісних приміщеннях краще обмежити використання темних кольорів (оскільки вони пригнічують і настроюють на смуток і холод), а також яскраві барви (вони викликають занепокоєння і відволікають увагу).

а) Зона очікування

б) Транзитна зона

Рис.1. Дизайн офісу-клініки Paulo Merlini.

Також не рекомендується в декоруванні офісного приміщення використовувати один колір, оскільки це призводить до монотонності. Транзитні зони найкраще оздоблювати темнішими фарбами, ніж офісні кабінети (рис. 1б) Вибір колірної гами інтер'єру офісного приміщення значною мірою повинен залежати від виду роботи, яка в ньому виконується, та особистості працюючих там людей (рис. 1а).

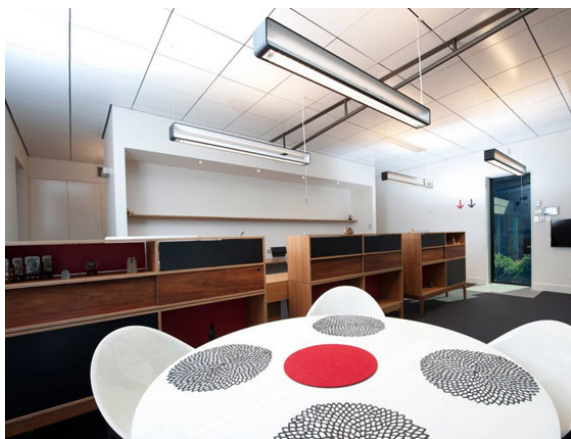

Рис. 2 Dark Covered Australian Office Design

Рис. 3 Modern Office Storage Furniture Design

Стіни несуть найбільше колірне навантаження в інтер'єрі, а також є фоном для меблів і декоративних предметів (рис. 2). Спокійний фон надає меблям велику виразність і, навпаки, яскраво забарвлені стіни з великим орнаментом створюють строкатість. Якщо меблі масивні, то краще вони будуть виглядати в інтер'єрі з білими стінами. З яскравими стінами будуть органічно поєднуватися прості однотонні меблі. До підбору кольору потрібно ставитися з особливою

уважністю, не варто боятися експериментувати з ним. За допомогою кольору можна створювати не тільки естетично гармонійний простір в який і співробітники, і відвідувачі будуть приходити із задоволення [3]. Для юридичних та фінансових компаній більш характерним є застосування теплих природних кольорів і фактур, оскільки середовище офісу компанії повинно створювати відчуття стабільності та благополуччя (рис. 3).

*Рис.3. Респектабельний офіс.
Україна. А. Могила*

*Рис.4. Офіс Louis Vuitton Moët Hennessey
м. Лондон*

Такі насичені кольори як глибокий синій, темно-зелений та бордовий вселяють впевненість, свідчать клієнту про почуття вашого контролю ситуації — тому часто застосовуються в офісах торгово-промислових компаній, які працюють з корпоративними клієнтами. Більш яскраві, чисті кольори характерні для офісів компаній, які працюють на економічний ринок — найчастіше, це кольори бренду, корпоративні кольори, у сполучності з колірними акцентами, які доповнюють їх. Продумані колірні рішення інтер'єру офісу створять необхідне враження про фірму, поліпшать клімат в колективі і навіть сприяють підвищенню активності. Потрібно дотримуватись колориту композиції, що визначається домінуючими кольорами близьких відтінків [4]. Якщо в інтер'єрі переважають сіро-блакитні тони, то при наявності в ньому незначних елементів жовтого, коричневого та білого кольорів він сприймається в сіро-блакитному колориті. Гармонія в інтер'єрі офісу, сприяє високій художній виразності. Стан спокою досягається шляхом урівноваження колірної гама поверхонь [1].

Це означає, що великі поверхні мають стримані нейтральні світлі тони, а маленькі — яскраві насичені. Такого виду гармонія підійде для кімнати відпочинку, приймальні, можливо, кабінету лінійного працівника. Контрастна гармонія, характеризується зіставленням яскравих холодних і теплих кольорів і доречна в приміщеннях, де відбувається «мозковий штурм», створюються нові ідеї та концепції. Інтер'єр кімнати, виконаний в подібному колірному рішенні, постійно тримає в напрузі, в розбурханому стані. Але потрібно враховувати, що контрастна гармонія швидко стомлює, тому необхідно яскраві хроматичні кольори врівноважувати, приглушувати ахроматичними. Поєднання кількох кольорів в одній композиції викликає суперечливі почуття. При цьому на психіку активніше діють кольори, яких більше в кількісному відношенні, а також насичені кольори.

Червоний колір — чуттєвий, за енергетикою - другий після чорного. Він стимулює, надає дуже сильну, але дещо агресивну енергію, сприяє активності і впевненості. Цей колір найкраще підходить для оздоблення зони рецепції.

Жовтий — світлий і «щасливий» колір спектра. Це колір сонця, світла, тепла і радості, мудрості і шляхетності. Жовтий в інтер'єрі — це, перш за все, тепло і затишок. Він добре стимулює, бадьорить і оживляє, жовтий сприяє інтелектуальній діяльності, концентрації уваги, тому його добре використовувати для робочої зони офісу.

Помаранчевий колір — один з кращих кольорів для інтер'єру, тому що він несе в собі поєднання позитивних характеристик червоного та жовтого: оптимізм, енергію, відкритість, теплоту і дружелюбність. Може бути використаний у зоні рецепції та очікування.

Синій колір — холодний і спокійний. Це колір ночі, надійності та сталості, довіри, класики та консерватизму. Він допомагає сконцентруватись на самому головному і є джерелом натхнення і духовного заспокоєння. Цей колір буде вдалим у використанні кабінету керівника.

Блакитний колір — це колір неба, холоду, чистоти і щирості. На емоційному рівні блакитний колір, перш за все, заспокійливий. Він сприяє

фізичному та ментальному розслабленню, створює атмосферу безпеки і довіри. Бірюзовий відтінок сприяє спілкуванню. Колір морської хвилі викликає повагу, висловлює лояльність, довіру, надійність і цілісність. Використовується у зоні переговорів.

Зелений — це колір природи, свободи, символ оновлення, відродження, життя. Це колір урівноважений і гармонійний. При цьому, зелений - вельми вдалий варіант для замкнутих і обмежених просторів, кабінету керівника, тому що він не створює відчуття тиску і не дає сильного емоційного впливу.

Коричневий — теплий, «затишний» колір, він асоціюється із землею, деревами, тобто пов'язаний з уявленнями про комфорт. Він вважається позачасовим і вселяє впевненість у завтрашньому дні. Білий колір - є символом чистоти, невинності і радості. Дуже часто дизайнери використовують саме його для візуального розширення маленького приміщення. Крім того, білий — дуже універсальний колір, він поєднується з будь-яким іншим кольором і відтінком. Найвдалішою комбінацією білого кольору є наступне його поєднання: білий-червоний-пісочний, білий і бежевий, білий-чорний та білий, жовтий і рожевий. Використовуючи чорний колір, можна вигідно підкреслити будь-який тон. Не рекомендується захоплюватися при оформленні приміщення чорним кольором, тому що людині не дуже комфортно довго перебувати в ньому. Чорний колір може викликати депресію і апатію.

Практично всі світлі кольори і відтінки розширюють простір, а темні, навпаки — зменшують. При оформленні кімнат, в яких хороше освітлення, використовувати потрібно холодні кольори, якщо ж вони розміщені на холодній стороні, тоді зробити їх теплими за допомогою теплих кольорів і відтінків. При оформленні приміщення офісу не потрібно використовувати більш ніж п'ять кольорів. Тільки правильний вибір кольору і його вдале поєднання з іншими тонами, дозволить зробити приміщення красивим і позитивно впливатиме на самопочуття як працівників, так і відвідувачів.

При створенні інтер'єру офісу колірна гама є важливою. Адже все залежить від «сміслового навантаження», відповідної даного приміщення.

Якщо потрібно підкреслити стабільність, традиційність фірми, найбільше підійдуть неяскраві, але насичені благородні кольори. Якщо сфера діяльності фірми — творчість, шоу-бізнес — ті області, де для успіху необхідний високий рівень креативності й уміння вмить приймати рішення, то можна сміливо вибирати яскраві позитивні кольори.

Здавна особливу увагу приділяли кольорам меблів та предметів інтер'єру, а також архітектурних споруд, що призвело до існуючого сьогодні різноманіття видів і типів оздоблення поверхонь, а сучасні досягнення у виробництві барвників створюють практично необмежений вибір кольорів та відтінків оздоблювальних матеріалів [6].

а) Транзитна зона офісу

б) Зона очікування

Рис.4. Дизайн інтер'єру офісу Barra&Barra. Студія Damilano Studio

Так для приймальної (зони очікування) — найкраще, якщо кольорова гама буде випромінювати тепло та привітність до відвідувачів. Клієнт, який вперше входить в зону вітання, має відчутти щире гостинність, котра може висловлюватися за допомогою м'яких відтінків персикового, жовтогарячого або жовтого тону. В зоні переговорів доречні відтінки синього, зеленого та перехідних між ними блакитного та бірюзового кольорів, адже вони сприяють прийняттю рішень. У конференц-залах запорукою успішних творчих комунікацій та душевного спокою доповідача стане вибір світлих та середніх за насиченістю відтінків бірюзового кольору.

Для стимуляції запам'ятовування, стіну за доповідачем (відповідно, перед аудиторією) рекомендовано оздоблювати в жовтий колір.

а) Зона відкритих переговорів

б) Зона закритих переговорів

Рис. 6. Дизайн інтер'єру офісу My Money Park від студії OOS.

В робочому просторі для персоналу необхідно обрати колористичне рішення, яке буде завдавати співробітникам том на темпоритм стилю роботи компанії. Відтінки синього, сірого та зеленого зберігають загальний спокій, але надто велика кількість цих кольорів може викликати деяке уповільнення в думках та діях співробітників. Цю ситуацію можна виправити, додаючи червоні, жовті, жовтогарячі акценти, щоб збільшити активність працівників в офісі. Забагато червоного стимулює дещо агресивну поведінку, а яскравість оранжевого та персикового тонів налаштовує на міцні соціальні зв'язки та спілкування в колективі, але це бажано не в кожній організації. Для деяких людей надмірна кількість жовтого кольору стає причиною втоми і навіть стресу. Таким чином, обираючи колірне рішення для офісного приміщення, необхідно пам'ятати про те, що різні кольори спричиняють різні реакції людської психіки.

Висновки. Визначено, характер впливу кольору на психіку людини, її настрої та працездатність. Проектуючи простір офісу, обираючи кольорову гаму його інтер'єрів, необхідно враховувати вплив кольорів, щоб досягти визначеного ефекту. Колір є потужним засобом підвищення функціонально-естетичних характеристик приміщення. Відповідні поєднання кольорів створюють психологічні гармонії радості, смутку, спокою, що складаються з контрасту і однотонності кольору, ліній: тон — світле і темне; колір — тепле і холодне. Радість виникає і світлому тоні, теплому кольорі. Спокій створюється при наявності рівноваги між світлим і темним, теплим і холодним. Зниження

настрою виникає від темного і холодного кольору. Відповідно, запропоновано колірні гами для різних функціональних зон.

Перспективи подальших досліджень: вплив кольору у офісах різних типів, урахування психотипологічних і вікових особливостей сприйняття різних кольорів.

Література

1. *Иттен И.* Искусство цвета / Иоханнес Иттен – М. : Изд. Д. Аронов – 2004. – 96 с.
2. *Миронова Л. Н.* Цвет в изобразительном искусстве: пособие для учителей. – 2-е изд. /Л. Н. Миронова. – Мн. : Беларусь, 2003. – 151с.: ил с.9
3. *Сурина М.О.* Цвет и символ в искусстве, дизайне и архитектуре / М. О. Сурина. – 3-е изд., с изменен. и доп. – Ростов н/Д: Издательский центр «МарТ»; «Феникс», 2010. – 152с. – (Школа дизайна).
4. *Назаров Ю.В.* Из истории светового дизайна / Ю. В. Назаров. - М.: Светотехника, 2001.
5. *Юрьев Ф. И.* Цвет в искусстве книги (монография) / Ф. И. Юрьев – К. : «Вища школа», 1987. – 246 с.
6. *Базыма Б.А.* Цвет и психіка / Б.А. Базыма. – Х.: ХГАК, 2001. – 172с.
7. *Серов Н.В.* Эстетика цвета. Методологические аспекты хроматизма / Н.В. Серов — СПб, ФПБ — ТОО «БИОНТ», 1997. — 64 с.
8. *Пономарева Е.С.* Цвет в интерьере / Е.С. Пономарева – М.: Изд. Высшая школа - 1984. – 168с.

Аннотация:

Гнатюк Л.Р., Полищук Я.И., Использование и роль цвета в интерьере офиса. В статье раскрыта роль цвета в дизайне интерьера офиса. Рассматривается влияние цветовой гаммы на производительность работника и творчество. Раскрыта роль гармоничного сочетания цветов в оформлении офиса и фирменного стиля. Рассмотрены восприятие цвета человеком и использование его в определенных зонах офисных помещений. Прослежено как гармония в интерьере офиса способствует высокой художественной выразительности.

Ключевые слова: цвет, цветовая гамма интерьера, колорит, стиль, гармония.

Abstract:

Hnatiuk LR, Polishchuk Frenkel, use and role of color in the interior of the office. The role of color in interior design office. The influence of colors on employee productivity and creativity. The role of the harmonious combination of colors in the design office and corporate identity. We consider human perception of color and use it in certain areas of office space. Followed as harmony in interior office promotes high artistic expression.

Keywords: color, interior colors, color, style, harmony.